

Ascensió al mont Ararat (5.137 m) Entre mites i identitats

Autor: Txema Castiella

Les muntanyes tenen simbologia. I el mont Ararat és una de les muntanyes que s'ha guanyat un lloc privilegiat en la història, els mites i la religió. És un dels cims documentats des de fa més temps: la Bíblia, al llibre del Gènesi, el cita com el lloc on Noè va arribar amb l'arca per salvar del diluvi universal l'espècie humana i una bona part de la fauna existent.

També apareix relacionat amb un altre diluvi, sumeri en aquest cas (epopeia de Gilgamesh), la qual cosa deu tenir molt a veure amb la seva alçada, molt lluny de la terra, molt a prop del cel. Però a més de la simbologia religiosa, té connotacions culturals i polítiques: per als armenis, un poble que va patir una sagnant repressió i deportació a finals del segle XIX i principis del XX per part dels turcs com a resultat de la lluita per la independència, és el símbol de la nació. Durant un temps va formar part del seu territori i ara, a escassos trenta quilòmetres de la frontera, la presència imponent de l'Ararat és per a ells un símbol de la seva identitat. Si les fronteres difoses de la geografia

fan que Turquia pugui ser considerada part d'Europa, aquí hi ha la porta que connecta el nostre continent amb les vastes extensions d'Àsia. Turcs, armenis, kurds (un altre poble que lluita per tenir un estat propi) i iranians basteixen les seves històries sota la llarga ombra de l'Ararat.

Sigui com sigui, més enllà de simbolismes i llegendes, l'Ararat és un volcà d'una bellesa extraordinària. Tot i estar adormit (la darrera activitat volcànica registrada data de juliol del 1840), té una esvelta elegància: s'aixeca com un castell des de les planes de l'Anatòlia oriental, pràcticament sol enmig de la terra, acompanyat només pel Petit Ararat (3.925 m), amb el qual compona una bella estampa de pare i fill.

La seva alçada li garanteix neus perpètuas i abundants que alimenten la seva glacera.

A causa, precisament, de la tensa història que s'ha teixit en aquesta zona fronterera, l'Ararat va estar durant molts anys tancat a les expedicions de muntanya i tot just es va reobrir l'any 2000. La presència de la guerrilla del PKK (Partit dels Treballadors del Kurdistan) ha convertit aquestes terres en una zona molt militaritzada i, encara avui, per anar-hi cal tramitar amb un mínim de tres mesos d'antelació un permís especial que, en última instància, concedeix l'exèrcit turc, que hi té desplegades moltes casernes i controls. A més, cal concertar l'ascensió amb guies autoritzats per la Federació de Muntanya Turca.

L'EXPEDICIÓ

La millor època per anar-hi és de mitjan juny a mitjan setembre. Fora d'aquest període, les dures condicions meteorològiques i la manca d'infraestructures (no hi ha cap refugi a la zona) la fan desaconsellable. Varem tramitar permisos i organització tècnica mitjançant una agència de viatges (Tuareg). El viatge s'inicia en vol Barcelona-Istanbul i d'Istanbul a Van, ciutat situada a l'extrem oriental de Turquia i al costat del llac Van, un veritable mar interior per les seves dimensions. Des de Van, un trajecte de tres hores per carretera ens porta a Dogubayazit, una petita ciutat amb aires de frontera i mirador privilegiat de l'Ararat. En una de les serres que la flanquegen s'alça molt ben conservat el palau Isak Pasha Sarayi, que mereix una visita evocadora dels temps en què la ruta de la seda passava per aquelles planes.

1r dia. DOGUBAYAZIT-CAMP I

De Dogubayazit se surt en furgonetes per la carretera que comunica amb l'Iran (la frontera és a només vint quilòmetres), es passa el darrer control militar –on es lliura la llista dels participants autoritzats– i s'agafa una pista en mal estat que enfila cap al massís del volcà. Després de passar alguns petits poblats on la vida sembla aturada des de fa molts segles –les dones són invisibles: resten darrera dels murs de maons de senzilles construccions– les furgonetes s'aturen en un punt on la pista es fa més intransitable. Aquí (a 2.000 m) els equipatges es traslladen a les mules i els cavalls –que seran el mitjà de suport logístic fins als camps I i II– i comença el trekking pròpiament dit. Tres hores d'ascensió suau per un terreny erm i pedregós ens porten fins al camp I (3.000 m). Els campaments són una senzilla infraestructura composta de tendes de campanya de dues o tres persones i un parell de tendes més grans que fan de cuina i menjador. Hi ha un punt d'aigua que arriba de la glacera, però que necessita imperiosament ser tractada amb pastilles de pota-

L'Ararat va estar durant molts anys tancat a les expedicions de muntanya i tot just es va reobrir l'any 2000

Els campaments són una senzilla infraestructura composta de tendes de campanya de dues o tres persones i un parell de tendes més grans que fan de cuina i menjador

bilització. La primera nit ens espera una sorpresa: el cap del campament, un kurd tocat anomenat Macsim que duu el mocador palestí, entra a la tendamenjador i comença a cantar. Aviat van entrant i se li afegeixen el cuiner i els mulers i ens regalen cants improvisats i corals que, sense entendre'ls, ens transmeten emoció, malenconia i sentiments universals. Envegem aquesta espontaneïtat i aquest ritme i acabem ballant danses kurdes a l'exterior.

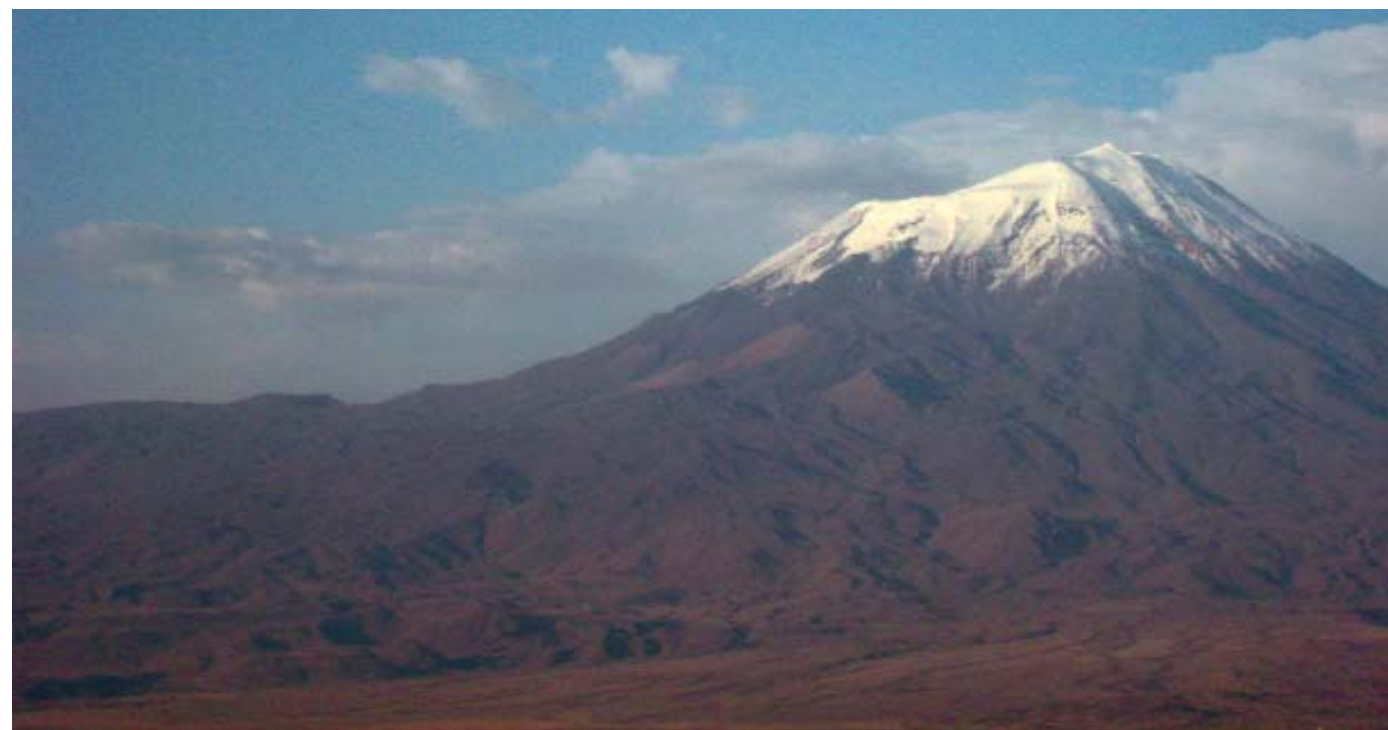
2n dia. ACLIMATACIÓ

L'ascensió a l'Ararat no és tècnicament difícil. Normalment només calen grampons i un piolet per a la glacera de l'últim dia. Les principals dificultats estan associades al temps extremadament canviant –en poques hores pot canviar diverses vegades– al fred i al vent, que a partir dels quatre mil metres es presenta sovint amb molta força. Tanmateix, el principal obstacle que cal vèncer està en la prevenció i l'adaptació al mal de muntanya. Per això, el segon dia es destina a aclimatar-se: es puja fins al campament II, situat a 4.200 metres. Són quatre hores d'ascensió per un camí molt inclinat però ben marcat i en què utilitzem també les mules. El principal inconvenient d'aquest dia d'acclimatació és que per la manca d'alternatives es fa i es desfà el mateix trajecte que caldrà fer el tercer dia: ascens i descens del camp I al II. La sensació d'absurd és inevitable. Malgrat tot, aquests mil metres de desnivell són una bona base per aclimatar-

se i per gaudir de les vistes de les planes que connecten Turquia i l'Iran, un espai immens i silenciós que produeix un gran assossec a l'ànima i en el qual es van descarregant angoixes i preocupacions. També des d'aquesta alçada es contempla per primera vegada la vista del Petit Ararat, que ens acompanyarà durant tota l'ascensió de l'últim dia. De retorn al camp I, hi ha prou temps per fer estiraments, per comprovar els grampons, per esperar la sortida de la lluna i per anar a dormir ben aviat. Les temperatures de dia són agradables però de nit baixen considerablement.

3r dia. CAMP II

De bon matí, les mules carreguen un altre cop els equipatges i enfilem cap al camp II pel mateix camí que el dia anterior. El camp II, situat a 4.200 metres, és un indret inhòspit, fred i ventós. Enmig de les grans pedres que s'acumulen al pendent, els organitzadors han aconseguit esclarir alguns racons per encabir-hi de forma precària unes quantes tendes petites. Les màrfegues són imprescindibles per poder dormir amb un mínim de comoditat. El dia és curt: a les sis de la tarda es fa un sopar d'atac (arròs i sopa de pasta) i anem a dormir ben aviat. A la una de la matinada cal llevar-se per enfilem l'ascensió final. Aquell vespre arriba una tempesta poc amistosa i deixa una immensa nevada que cobreix tot el campament. Això accentua una certa sensació de vulnerabilitat, pròpia de l'alta muntanya.

4t dia. CIM DE L'ARARAT

Tot i el procés d'acclimatació, dos dels companys pateixen mal d'alçada i no podran sortir a fer el cim. A la una de la matinada tothom està despert: els nervis previs a l'ascensió, d'una banda, i la incomoditat del terreny, de l'altra, fan que el son sigui lleu i fràgil. Després d'un te amb galetes, ben acompanyats amb diverses capes i equipats amb bastons i amb els frontals, a les dues iniciem l'ascens. Són mil metres de desnivell que no ofereixen descans, amb pendents forts i pedregosos al començament. Caminem tot el trajecte sobre neu, per la tempesta que ha caigut poques hores abans: aquesta neu recent ens permetrà evitar l'ús de grampons a la glacera, cosa que celebrem, ja que el fred és intens i l'operació de col·locar-los ens sembla incòmoda. L'ascensió nocturna té diversos avantatges; un dels més coneguts és guanyar temps per poder fer el descens fins al camp I. Però un altre és el de salvar els desnivells més importants protegits per la foscor, que ajuda a no ser-ne conscient. L'aire duu menys oxigen i el pas és lent. Ha de ser lent. Encara hi ha un altre avantatge. Si hem de fer cas dels guies –i la nostra experiència ho confirma– l'Ararat acostuma a estar ennuvolat gran part del dia. De 7 a 9 del matí, però, és quan té més possibilitats de ser net i ras. A les 5 del matí, una ratlla blavosa titubeja a l'horitzó i de seguida s'encén, mostrant allà baix la silueta del Petit Ararat (3.896 m). A l'altra banda, a l'esquerra, un dels espectacles més superbs que podem imaginar: l'ombra de l'Ararat es projecta sobre les estepes de l'Anatòlia de l'est amb una forma piramidal perfecta. La neu és d'una qualitat extraordinària, neu pols acabada de caure i sobre la qual és fàcil caminar. Aviat apareix el cim i els últims pendents es fan llargs, si bé els recorrem amb l'ànim ben despert. Hi ha l'emoció del que ja s'albira possible. Quan arri-

bem al cim (5.137 m) són les set del matí; cinc hores d'ascensió, dures però que no se'ns han fet pas llargues. El cim, efectivament, és net i la vista pot abraçar valls i extensions que, d'un color semblant, amaguen països ben diferents. Ens felicitem i ens congratulem també per la sort que tenim. Fa fred, però el vent –un dels obstacles més seriosos per assolir el cim i que fa que a pocs metres molts grups hagin de girar cua– està sorprenentment calmat. Hi ha temps per abraçades i fotografies.

El descens és vibrant, divertit i també emocionant. Els pendents apareixen ara com matalassos blancs pels quals podem córrer com nens petits. El contrast entre la puresa blanca de la neu i els ocres esmorteïts del fons de les valls ens ofereix una imatge irreal. Els guies han de tenir cura que, amb les alegries del descens, no ens desviem per unes pales de neu insegura. El descens es fa amb rapidesa i en una hora i mitja ja som al camp II. Retrobem els companys que no hi han pogut pujar, més refets, tot i que el mal de muntanya s'arrapa al cos i al cap i no el deixa fins que no s'ha descendit un bon grapat de metres. Després d'un te amb alguna galinadina, no hi ha temps per reposar: cal desplantar i plegar les tendes, refer els farcells i carregar-ho tot plegat a les mules. I començar el descens fins al camp I. En total hauran estat cinc hores d'ascens i tres o quatre de descens, mil metres de pujada i dos mil de baixada.

El camp I, després del cansament i les incomoditats del camp II, se'ns apareix ara com un indret confortable, on hi ha petits racons de gespa que ens semblen pletes ceretanes i amb espais per estirar-se, caminar una mica, rentar-se o seure a llegir. Luxes que no havíem copsat en les dues primeres estades. El dia és curt en aquestes latituds: tornem a sopar a les sis de la tarda i a les set tothom dorm a les tendes.

L'Ararat es veu de lluny com una mole imponent.

L'ascensió a l'Ararat requereix un mínim de 5 dies

El descens és vibrant, divertit i també emocionant. Els pendents apareixen ara com matalassos blancs pels quals podem córrer com nens petits. El contrast entre la puresa blanca de la neu i els ocres esmorteïts del fons de les valls ens ofereix una imatge irreal

El que cal saber

Permisos i requisits

Per anar a la zona del mont Ararat es necessita un visat especial, que cal demanar amb dos mesos d'antelació com a mínim. Si es viatja per compte propi, cal sol·licitar-lo a l'ambaixada de Turquia. Els requisits, taxes i documentació necessària es poden consultar a la seva web (www.tcmadrid-be.org/visados_agri.htm). Per fer l'ascensió és obligatori, a més, contractar un guia de la Federació de Muntanya de Turquia (www.tdf.org.tr/).

Com podem anar-hi

La millor opció des d'Istanbul és anar a la ciutat de Van. Hi ha vols directes de la Turkish Airlines de dues hores de durada. Des de Van, el viatge fins a Dogubayazit es fa per carretera (175 km, però quasi 4 hores de trajecte, amb controls militars).

A Dogubayazit hi ha una mínima infraestructura hotelera i algunes agències on es poden contractar els serveis del trekking. A www.ararattrek.com els preus per l'ascensió de 8-9 dies (hotels a Van i Dogubayazit, transfers, tendes, manutenció, mules i guia professional) eren de 480 € per persona el 2007.

Salut pública

No és obligatòria cap vacuna per a Turquia, tot i que per motius del trekking es recomana el teta-

nus i el tifus. Les principals precaucions són les habituals amb el menjar i l'aigua. Es molt recomanable només consumir aigua mineral embotellada i pactar amb els organitzadors del trekking que carreguin garrafes suficients per a tots els dies, perquè durant tots els dies de l'ascensió no es troba aigua potable.

Característiques del trekking

L'ascensió pròpiament dita a l'Ararat requereix un mínim de 5 dies (un dels qual és d'aclimatació). En els mesos d'estiu no presenta dificultats tècniques especials, llevat del risc de mal d'alçada. En l'equipatge no hi poden faltar els grampons, el piolet i l'arnès, necessaris per a l'últim dia. No hi ha cap refugi a la zona, per la qual cosa l'allotjament és en tendes de campanya, i un bon sac de dormir és indispensable. Tampoc no hi campaments estables, sinó que aquests es munten i desmunten en funció de les expedicions.

Bibliografia

LENNON, Peter. *Mount Ararat region. Eastern Turkey Guide & Map*. West Col productions, 2004. (Aquest llibre conté un mapa de la zona a 1:200.000).

KEMAL, Yasar. *La furia del Monte Ararat*. Barcelona: Ediciones B, 2000.

5è dia. RETORN A DOGUBAYAZIT

De bon matí, després d'esmorzar —el cuiner ha fet un extra i avui tenim ous remenats—, cal recollir el campament, tornar a carregar les mules i enfilat cap a la vall. Un descens suau, per un camí ben fressat i sense tantes pedres. La vista és magnífica: cap a dalt, el mont Ararat continua cobert de núvols i de neu;

cap a baix, una immensa estepa on s'entreveu un riu sense aigua, algunes tendes de nòmades kurds i la ciutat de Dogubayazit al fons. És un descens per gaudir de l'experiència acumulada. En dues hores ens retrobem amb les mules i les furgonetes. Nou trànsit d'equipatges.

Arribats a Dogubayazit demanem per visitar el hammam. No hi ha turistes en aquesta zona i ens sentim certament estranys. No sabem si n'hi ha ni tampoc si serà obert als turistes com nosaltres. Finalment, als afores del poble trobem un edifici relativament nou i cobert de rajoles blaves amb un gran estenedor de tovalloles al pati d'entrada. Les prevencions són injustificades: som benvinguts i ens atenen molt bé. Hi ha un *hammam* per a homes i un altre per a dones. L'experiència, com sempre, resulta gratificant. Els banys turcs, basats en el vapor d'aigua i l'escalfor, que neteja la pell, són un gran senyal de civilització. D'una civilització diferent. Complim tots els rituals: la sauna, el bany turc, la piscina d'aigua freda i, sobretot, el massatge enèrgic sobre el marbre. Un efecte balsàmic i reparador. Del tot recomanable.

La visita al hammam assenyala el final del viatge. Amb els vapors que ens emboïren els pensaments, comencem a acomiadar-nos d'aquesta zona de l'Anatòlia profunda. Un altre trajecte de tres hores ens durà a Van vorejant-ne l'immens llac. Dormirem a Van i l'endemà al matí un avió ens retornarà a Istanbul. La màgia i el brogit d'aquesta gran capital, pont d'Orient i Occident, sempre és captivadora. Però a Istanbul ja tenim la sensació que som en un altre país. El mític Orient, allà on ressonen les veus de les mil i una nits, és molt lluny. És a prop del llac Van, sota les ombres de l'Ararat. Un volcà fabulós que, tot i estar adormit, mostra una elegància envejable. L'alçada el fa bell, però encara l'embelleix més l'edat. Una edat inconfessable, però que li ha permès viure diversos diluvis universals i vigilar una de les fronteres més inestables del món. Les muntanyes són emblemàtiques, i aquesta amaga a la falda molts secrets, molts anhels i molts patiments. Ha vist molt, l'Ararat, i nosaltres ens sentim privilegiats perquè l'hem pogut veure i hem pogut percebre, des del cim, el pas del temps.

ASCENSIÓ AL MONT ARARAT 5.137 m (Turquia)

El cim de l'Ararat s'eleva fins als 5.137 m entre Àsia i Europa
15 dies de viatge recorrent, a més, la Capadòcia i les muntanyes del mont Taurus

Sortides al juliol i a l'agost
Sol·licita el nostre catàleg

Gran Via 523
08011 Barcelona
tel. 934 543 702
bcn@trekkingyaventura.com
www.trekkingyaventura.com